

מבשר טוב

יומא דהילולא קדישא

הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זיעוכי"א

כ"א אדר הראשון תשפ"ב

ירושלים תובב"א

א.

בספר הקדוש נועם אלימלך של מרן הרב בעל ההילולא (פרשת שמיני) כתב וזל"ק: "ויבא משה ואהרן אל אוהל מועד" (ויקרא ט, כג). דיש כמה גזונו צדיקים צדיק גדול הנקרא בשם משה ויש צדיק אשר הוא מדרגת אהרן וכל אחד לפי מדרגתו עולה ובא בקדושה הנקרא אהל מועד. ויצאו רוצה לומר ואחר כך יוצאים קצת ממדרגתם ואין זה אלא למען ויברכו את העם כנ"ל".

וביאור דברי קודשו עד הכא, שהצדיקים הלא הם קדושים וצדיקים, וכשם שאוהל מועד הוא מקום קדוש, כך כינו לכל עניני קדושה בלשון 'אוהל מועד', ובכן יש כמה דרגות של צדיקים שבאים אל הקדושה, יש צדיקים בבחינת משה ויש צדיקים בבחינת אהרן וכל אחד בא אל 'אוהל מועד' – היינו הקדושה לפי דרגתו ומעלתו. אבל כל הצדיקים יש להם בחינת יציאה מהקדושה, ויורדים מקדושתם למען יוכלו לברך את ישראל, וזה ביאור דבריו הנ"ל.

וכן כתב אאמו"ר זצוקללה"ה בספה"ק חלקת יהושע שבכדי שברכה תהא יכולה לחול על האדם, מוכרח שיהיה לאדם שייכות עמו, ולכן הצדיק בברכו את העם צריך לירד מדרגתו כדי להתקשר עימם ועל ידי זה יהיה להם אחיזה ושייכות בברכתו.

וממשיך בספה"ק נועם אלימלך לבאר המשך הפסוק וזל"ק: "אך בכל זאת גורמים קדושה ויראה לכל העם, וזהו 'ירא כבוד ה' אל כל העם'".

ונתבאר, שעל אף שיורדים הצדיקים ממדרגתו כדי להשפיע ולברך את ישראל, אף על פי לא נגרעת מלאכת השפעתם על ישראל, אלא גורמים קדושה ויראה לכל העם על ידיהם.

ונעתיק המשך דברי קודשו שם: "וזהו (תהלים צג, ה) 'עדותיך נאמנו מאוד כו'", דאיתא (תניגה ג: תוד"ה ומי) בגמרא שלשה מעידין זה על זה הקדוש ברוך הוא וישראל ושבתי, נמצא ישראל נקרא עדות של הקדוש ברוך הוא".

ובוודאי יש כמה פירושים לענין העדות שישראל מעידים על הקדוש ברוך הוא אבל פשטות הכוונה שישראל נקראים עדות לפני הקדוש ברוך יש לבאר שהוא עניין עצם קיומם של ישראל, הוא גופא היא עדות על הקב"ה ואלוקותו, זה גופא שעדיין קיים עם ישראל אחר אלפי שנות גלות ונמצאים בעולם ומקיימים התורה ועובדים אותו יתברך – זה גופא הוא ראייה ועדות על אמונת הבורא יתברך.

ומעודי שמעתי הכא והתם גויים שתמזמים ושואלים שאין זה מובן כלל שאחר כל כך שנות גלות וייסורים שיהיה בכלל קיום לכלל ישראל, אבל האמת היא שעדיין עם ישראל קיים בתוקפו ואמונתו, ולא ראינו כזאת בשום אומה ולשון שהחזיקו מעמד כל כך הרבה שנים, והיו עמים גדולים ואומות רבות שעברו בטלו מן העולם או נתבוללו בין העמים, אבל ישראל קיימים ועומדים כצור חלמיש לעובדו יתברך, וזה גופא היא עדות לאמונת הבורא.

והמשך דבריו הקדושים בנועם אלימלך: "זהו יעדתיך נאמנו מאד" פירוש שהם נאמנים וחביבים. למי, ומפרש הפסוק 'לבינתך נאזה קודשי' לאותן הצדיקים הדרים תמיד בעולמות העליונים".

וכוונת דברי קודשו שעדות זו שישראל מעידין עליו יתברך היא נותנת נאמנות וחביבות גדולה, אבל למי באה חביבות ונאמנות זו, מסיים הפסוק לאותם שנמצאים תמיד בבית ה' – היינו הצדיקים הקדושים הדרים בעולמות העליונים, הם זוכים שיהיו חביבים ונאמנים לפניו יתברך בזכות עדות ישראל עליו יתברך בזה העולם.

ומסיים דבריו הקדושים בנועם זל"ק: "ד' לאורך ימים" פירוש שהם גורמין במעשיהם שתתפשט הקדושה והיראה על ידי זה לכל ישראל אמן, עד כאן לשון קודשו הנורא.

והיינו, שעל ידי אותה החביבות והנאמנות שמקבלים הצדיקים היושבים בשמיים – בזכות עדותם של ישראל בזה העולם – על ידי נאמנות זו יכולים הצדיקים להשפיע ולפשט קדושה ויראה לכל ישראל בעולם הזה.

ונמצא סיכום דברי קודשו באופן זה. ישנם כמה וכמה בחינות בצדיקים אבל כולם מוכרחים לירד מקגתם וקדושתם בכדי להשפיע על ישראל. ואופן השפעתם הוא על ידי שישראל בזה העולם מעידין עליו יתברך, וכאשר ביארנו את ענין העדות שהכוונה היא עצם קיומנו וחיותנו בעולם בעבודת השי"ת אף אחרי שנות גלות וייסורים, על ידי זה – על ידי עבודת הבורא בקושי על אף הגלות – נתהווה הוכחה ועדות לקיומו יתברך ולאמונתו ואלקותו,

ועדות זו מביאה ענין מיוחד של 'נאמנות וחביבות' לצדיקים הנמצאים בעולם העליון, ועל ידי נאמנות וחביבות זו יכולים הם ליצאת ממדרגתם בעולם האמת ולירד אלינו לעולם המעשה ולהשפיע עלינו ועל כל ישראל קדושה ויראה וכל טוב.

והדברים נוראים וקדושים שעל ידי מעשינו ועבודת השי"ת בקיומנו הכא, יכולים הצדיקים התם להשפיע עלינו כל הטוב.

ועיקר שנתחדש על ידי מרן בעל נועם אלימלך זי"ע הוא שאף שנמצאים הצדיקים בעולם העליון, אכתי יכולים לירד ולצאת ממדרגתם ולירד להשפיע עלינו כל המצטרך.

ג.

וענין זה שיצדיקים משפיעים עלינו מעולם העליון יש לבארו יותר, שהרי אא"ז בספח"ק תולדות אדם (פ"י ויקרא ע"ב ק"ב) כתב שיצדיקים אחר עלייתם לעולם העליון שזוכים מעולם הזה מרוב תענוגים שם והשי"ת צריך להזכיר להם להתפלל על ישראל, כי הוא יתברך חפץ ורוצה בתפילתם.

וזל"ק הבהיר: "וכשהצדיק זוכה לעלות לעולמות הסתומין, מחמת התשוקה והחמדה לכלול באותו יתברך, נשכח מאיתו כל חיזו דהאי עלמא, ואינו יודע אם יש עולם למטה כלל, מעוצם הבהירות והשעשועים אשר תשיג שם נשמתו, ושוכח להתפלל שם עבור כללות ישראל. כי כשיתפלל הצדיק עבור ישראל בעולמות הגנוזים, אזי תפלתו יעלה לרצון לפני השם יתברך בלי שום עיכוב ובלי שום קיטרוג, כי המקטרג אין לו שם שום רעיון והשגה, ואינו יודע ומרגיש כלל בעת שמתפללים שם עבור טובות ישראל. אך השם יתברך, ברוב רחמי וחסדיו הגדולים מאהבתו הגדולה לישראל עם קדושו, הוא מזכיר להצדיק שיתפלל שם על ישראל, כי הקדוש ברוך הוא מצפה לתפלתן של צדיקים, כידוע", עכ"ל"ק.

ונמצא מדברי קודשו שיצדיקים בעולם העליון אינם יוצאים מדרגתם בכדי להשפיע על ישראל וכדברי מרן נועם אלימלך הנ"ל, ורק השי"ת הוא מזכירם להתפלל.

אמנם יש לומר שמרן הרה"ק בעל ההילולא בעל נועם אלימלך זיעועכ"א הוא היה בבחינה שונה משאר הצדיקים, דאין הכי נמי שאר הצדיקים עולם למעלה ומתענגים על רוב שלום ושוכחים מעולם התחתון הזה וכדברי אא"ז בספח"ק תולדות אדם.

אבל לא כן אצל הרה"ק בעל נועם אלימלך שמיצינו אצלו שאף בהיותו כולו רוחני גבוה מעל גבוה אכתי עמד להם לישראל והשפיע עליהם טובות וישועות, ולכן גם בהיותו בעולם העליון דבוק בהשי"ת, בוודאי ממשיך במידתו ומשפיע על ישראל רוב טובה וברכה ואינו שוכח מלהתפלל עליהם.

ונבאר כוונת הדברים, על פי מה שהעיד הרה"ק ר' אלעזר מליז'ענסק זצוקללה"ה על אביו הק' מרן בעל החילולא וכך כתב בספרו הקדוש אורח לצדיק (פרשת תזריע): "כמו ששמעתי מאדוני אבי מו"ר זצלה"ה שאמר כמה פעמים: הלואי שיהיה לבני אדם נשמה מזוככת כמו הגוף שלו", עכ"ל.

זחינו שהרה"ק הרבי רבי אלימלך העיד על עצמו שגופו הגשמי מזוכך וגבוה כל כך וכולו רוחני, עד שביקש ויחל שיהיה לישראל נשמות רוחניות כמעלת גופו הקדוש. ומכאן נמצא שהיה הוא כבר בהיותו בעולם התחתון הזה במעלה רמה ונשגבה – כולו רוחני.

ועוד עדות לדרגתו זו נמצא על פי מה מעשה שפעם אחת עשה מרן הרה"ק הרבי רבי אלימלך ז"ע חשבון נפשו, והחליט בדעתו על פי משנה דמסכת אבות (פ"ד מ"ב) דעבירה גוררת עבירה, וא"כ לא שייך שיעבור שום אדם עבירה כלשהי מבלי שיהיה מקודם גורם כשולן מה שזה יגרור את העבירה הבאה, וא"כ צריך לחשב חשבון נפשו מה היו ראשוני הראשונות של כלשונות ועבירות שעבר ולשוב עליהם בתשובה.

ובכן בחן הרה"ק ז"ע חשבון נפשו בכדי לשוב אף על עבירתו הראשונה בעולם, ונחלקו בזה בספח"ק מה הייתה עבירה ראשונה זו שאף עליה שב בתשובה שלמה, שבספח"ק דברי חיים (שבת שובה וכן בפר' כי תבוא) כתב שעשה תשובה אז על מה שעשה בעודו יונק עולל מוטל על שדי אמו וטפח על דדיה. ואילו בספח"ק מאור ושמש (פר' מסעי) כתב שעשה תשובה על מה שחטא בהיותו בבטן אמו וציער אותה.

ובכדי לסגף עצמו על עבירתו החיא לקח הרה"ק הרבי רבי אלימלך ז"ע נרות בוערים וביקש להכניס ידיו הקדושים ולשורפם על מעשהו ההוא, אבל האש לא אחזה בידיו הק' ולא הרגישו כלל חום האש, לא נשרף ולא נכוזה כלל, והפטיר הרה"ק הרבי רבי אלימלך ואמר 'כל כך שפל אני שאפילו האש לא רוצה שתהיה לה שייכות עימי.. עד כאן המעשה.

והביאור בפשיטות מדוע באמת לא אחזה האש בידיו, הוא כאשר אמרנו שהגיע למדרגה גבוהה נוראה שגופו הק' היה כולו רוחני לגמרי, ואש גשמית אינה יכולה להיחזק ולדלוק אלא על דברים גשמיים שיכולים להתכלות ולהשרף אבל ידיו הק' היו רוחניים לגמרי שלא היה שייך שישרפו באש גשמית כלל.

ובכן נמצא ברור שישוד גופו של הרה"ק בעל נועם אלימלך ז"ע לא היה גשמי כלל אלא כולו קדוש בקדושה אלוהית כמו צדיקים שנמצאים בעולם העליון שהם מקשה אחת של קדושה ורוחניות, עד כדי שביקש שיהיו נשמות ישראל כגופו הק'.

והנה על אף קדושתו הרמה והנוראה החיא בהיותו בעולם הזה, עדיין ידע את צרכי ישראל וזכר אותם בכל עת להשפיע עליהם טובות וברכות, והתפלל עליהם בכל הנצרך, על קיומם בזה העולם. ובוודאי השפעתו זו כללה גם קיום גשמי שמוכרח לישראל בעולם הזה.

ונמצא שאף שהיה בדרגה רוחנית גבוהה, מכל מקום השפיע על ישראל את קיומם בעולם, ואף צרכיהם הגשמיים התפלל עליהם אף שהיה דבוק ומקושר לשכינה הק' בלי הפסק רגע.

מעתה ברור שהרה"ק בעל נוע"א זי"ע שזנה לגמרי משאר צדיקים המתעלים בעת פטירתם לעולם העליון. כי שאר הצדיקים חיים כאן בעולם גשמי ואח"כ מתעלים לדרגה רוחנית עילאה, אבל הרה"ק בעל נוע"א אלימלך זי"ע כבר היה כוחו רוחני בהיותו בעולם השפל הזה. ובעת פטירתו לא היה זה אלא כעובר והולך מבית לבית בלא שום שינוי, כי כבר היה כולו רוחני קודם לכן בעולם התחתון.

ואם כן אף שיצדיקים בעלמא שזוכים להתפלל על קיום זה העולם והשי"ת צריך להזכירם כן וכדברי אא"ז בספה"ק תולדות אדם, אבל הרה"ק בעל נום אלימלך זי"ע היה כאמור בבחינה שזנה שאף בעולם הזה היה כולו רוחני ואף על פי כן התפלל ודאג לישראל בכל צרכיהם.

וא"כ בוודאי שעומד ומשמש וממשיך עבודתו בקודש גם בהיותו בעולם העליון לזכור את ישראל ולהתפלל על קיומם בכל עת, שהרי הוא באותה בחינה רוחנית שהיה בה בעולם הזה. וכשם שבעולם הזה התפלל אף על צרכי ישראל הגשמיים, כן גם אתה מתפלל ומשפיע לישראל צרכיהם בכל העניינים ואף בגשמיים וכתבאר.

ג.

נמצאנו למדים שמרן הרב הקדוש בעל החילולא זיעועכ"א עומד ומשמש ומשפיע עלינו לטובה ולברכה, כמו שעמד והתפלל על ישראל בזה העולם. וכאשר הבאנו דבריו הקדושים לעיל שהצדיק יורד מדרגתו ויוצא מעולמו בכדי להשפיע על ישראל קדושה ויראה על כל ישראל, ועצם קיומנו בזה העולם הוא נותן כח ועוז לצדיקים שיהיו חביבים ונאמנים לפניו יתברך וישפיעו עלינו לטובה ולברכה.

ובאמת כל קיום העולם הוא רק על ידי תפילות הצדיקים, ובלעדי תפילותיהם של הצדיקים מעולם העליון, לא היה קיום לעולם כלל. וכן כתב בספה"ק התניא (אגרת הקודש שלהי פרק כ"ז) שבלעדי תפילות הצדיקים מעולם העליון על ישראל לא היה קיום לעולם אפילו לא משך שתי שעות.

והנה כוונתו שלא היה קיום לעולם, אין הכוונה לקיום העולם הגשמי, שהרי על זאת כבר נשבע השי"ת אחר המבול שלא יביא עוד מבול לשחת הארץ, והיינו שלא יחרב העולם אלא יהיה לו קיום.

אבל כוונת 'קיום העולם' על ידי הצדיקים, היינו קיום העולם הרוחני – שבלעדי תפילות הצדיקים בעולם העליון על ישראל, אכן לא היו יכולים להתקיים ברוחניותם בזה העולם השפל, ואז לא הייתה מתקיימת העדות שישראל מעידין – בעצם קיומם ברוחניות בזה העולם – על השי"ת.

ונמצא, על ידי הצדיקים אנו זוכים לקיום העולם הרוחני, ובלעדיהם אין קיום לעולם הרוחני אפילו ב' שעות, ואנו צריכים להתחזק ולעמוד איתנים על עבודת הבורא בעולם הזה, בכדי שעדות ישראל על הבורא תוכיח את אלוקתו על העולם, ועל ידי זה יהיו הצדיקים יותר נאמנים וחביבים לפניו יתברך וישפיעו עלינו עוד ביותר ויותר כל הברכות והטובות.

זה כוחו הגדול של מרן בעל נועם אלימלך זי"ע בעל ההילולא שהיה כבר בעולם הזה כולו רוחני בלי שום שייכות גשמית כלל ואף על פי כן השפיע עליהם כל טוב גשמי במסירות נפש, ובוודאי עומד וממשיך להשפיע עלינו ברכות ומתפלל בעדנו שנזכה לכל הטוב הרוחני והגשמי בכל העניינים לטובה.

ויעזור השי"ת שנזכה שהזא ימשיך ויתפלל עלינו יחד עם שאר צדיקי עולם העליון וישפיעו עלינו לאורך ימים, ובתפילותיהם הקדושות ישפיעו עלינו שנזכה כבר לביאת גואל צדק במהרה בימנו אמן.